

9 mei 1962

U 5089/62 - C 46 - P1/PS9.

GEHEIM

FA 60329/14

Land : Frankrijk/Algerije.

Onderwerp : De OAS na de arrestatie van SALAN. -
De houding van het leger.

Referenties :

Datum van
waarneming : Eind april 1962.

Bron : Betrouwbaar.

Opmerkingen :

Mede verzonden aan: de Minister van Buitenlandse Zaken.

Aan Zijne Excellentie Prof. Dr. J.E. de QUAY
Minister-President

Plein 1813 no. 4

'S-GRAVENHAGE.

GEHEIM

GEHEIM

Frankrijk, Algerije

DE O.A.S. NA DE ARRESTATIE VAN SALAN. - DE HOUDING VAN
HET LEGER

-0-

Van alle nederlagen, die de OAS de laatste tijd heeft geleden, zal de arrestatie van SALAN uiteraard de grootste invloed hebben, al betoogt men in de Europese kringen van Algiers, dat SALAN alleen maar een vlag was, die de lading dekte. Hierin zit veel waars, doch daar tegenover staat, dat de OAS in SALAN haar meest "decoratieve" figuur heeft verloren, voor wiens vermeende prestige de Europese bevolking zeer gevoelig was.

Zogenaamd heeft ex-generaal GARDY de plaats van SALAN ingenomen, maar het zal de OAS onmogelijk zijn GARDY tot een figuur van enige betekenis op te blazen.

Van de kolonels, die indertijd de lakens uitdeelden is BROIZAT van het toneel verdwenen. Hij is ziek en zou zich buiten Algerije hebben teruggetrokken. Volgens ARGOUD is Algerije en de OAS trouwens ook een zaak, die voorbij is. Deze "nationaal-communist" is enkele weken geleden in Duitsland gesignaleerd, waar hij in uniform en in een eigen auto met militaire chauffeur de aldaar gestationeerde Franse troepen heeft bezocht om er de officieren de "blijde boodschap" te verkondigen van de fascistische revolutie (op Ho Chi Minhs methoden geïnspireerd), die hij binnen vijf jaar hoopt te verwezenlijken. In ieder geval heeft ARGOUD alle belangstelling voor Algerije en de OAS verloren, hoewel hij wel rekent op de aanwezigheid in Frankrijk van de ultra's, die in de komende tijd Algerije zullen verlaten.

GEHEIM

GEHEIM

Tekenend voor de houding van de in Duitsland gestationeerde Franse officieren is, dat ARGOUD ongehinderd heeft kunnen rondgaan. Zulks houdt grotendeels verband met het feit, dat alles wat bij de officieren onbetrouwbaar werd geacht, naar Frankrijk en Duitsland is overgeplaatst.

Het prestige van GARDES is sterk gedaald na de mislukking van zijn expeditie naar Ouarsenis, waar hij in het bolwerk van de bachaga Boualem een eerste grote OAS-maquis wilde stichten. GARDES is niet de misdadigste van de OAS-leiders, men kenmerkt deze man met verwarde en grootse ideeën als een "padvinder".

De gevaarlijkste van de nog overgebleven militaire OAS-leiders is GODARD, die de leiding heeft over de terreur- en sabotageacties in de grote steden. Hij heeft van alle Franse officieren de meeste ervaring in de subversieve oorlogvoering, die nog steeds voortduurt en die naar men denkt nog geruime tijd zal kunnen duren.

Door de arrestatie van SALAN heeft GODARD geheel de vrije hand gekregen, tezamen met de fascistische studentenleider SUSINI. Hun gezag moet echter niet worden overschat. Zij hebben de leiding van de propaganda en geven opdracht tot belangrijke operaties, maar zij hebben slechts vat op een deel van de ploegen terroristen. Vele daarvan werken op eigen initiatief.

Het is waarschijnlijk, dat de tactiek van "de verbrande aarde", die met name in Algiers gevolgd wordt (opblazen van openbare gebouwen, universiteit) "eigen werk" is van "pieds noirs", die inzien, dat hun zaak verloren is. Hetzelfde geldt voor de aanslagen op de aardolie-installaties.

GEHEIM

Wat de actie van de OAS in Algerije betreft is men er algemeen van overtuigd, dat deze des te bloediger en meedogenlozer zal worden naar mate de illusies van de geheime organisatie de een na de ander worden vernietigd.

De houding van het leger

Het leger in zijn geheel en de officieren over het algemeen hebben zich sinds de wapenstilstand boven de verwachtingen goed gehouden. Merkwaaardig genoeg moet er een uitzondering worden gemaakt voor een deel van de marine, waarvan nu reeds ongeveer tien officieren zijn verdwenen sinds het bestand is afgekondigd. De marine, zo zegt men, is altijd een oorlog achter en begint nu pas ten prooi te vallen aan de "malaise", waar de andere wapens overheen schijnen te komen.

Er zijn in de afgelopen weken herhaalde malen bevelen van de Generale Staf van de Marine in Parijs aan de opperbevelhebber van de Middellandse Zeevloot voor Oran genegeerd of door de bevelhebbers van de oorlogsbodems gesaboteerd.

Daarom is het besluit genomen om het Middellandse Zee-eskader een bezoek te doen brengen aan Hamburg en het voor Oran te vervangen door eenheden van de meer betrouwbare Noordzee-vloot.

Dat het leger, de luchtmacht en een deel van de marine zich goed houden is zonder enig enthousiasme. Er zullen heel wat jaren voorbijgaan vóór het officierencorps over zijn morele kater heen zal zijn.

De meeste officieren zijn trouwens de kater van Vichy en Petain nog niet eens teboven. (Niet voor niets vindt men bij het oprollen van "netten" van

GEHEIM

GEHEIM

de OAS dezelfde naamq als bij de zuivering in 1945). Pas na het bestand is het leger tegen de OAS ingezet en tot dusver met gunstige en soms spectaculaire resultaten. Tevoren was het een kwestie van gaullisme en vaker nog van republikeinse gezindheid, die een deel van de officieren deed gehoorzamen, terwijl de overigen lijdelijk verzet pleegden.

Thans, nu de OAS zo wreed is opgetreden, hebben steeds meer officieren zich actief in de strijd tegen het geheime leger geworpen, maar de overgrote meerderheid blijft in stilte hopen, dat het met de OAS zo spoedig mogelijk afgelopen zal zijn, zonder dat zij er bij betrokken worden.

Het heeft in ieder geval zeer veel moeite gekost om legereenheden actief met de gendarmerie en de CRS te laten deelnemen aan de ordedienst in de grote steden. Tot het laatst toe bleef het officierencorps van mening, dat het leger hoogstens openbare gebouwen kon bewaken en cordons kon vormen, maar nooit aan huiszoekingen enz. kon meedoen. De beschietingen in Bab-el-Oued vormen in dit opzicht een keerpunt.

Het argument van de officieren, dat zij toch na hun eed "Wij zullen altijd blijven" de mohammedaanse bevolking niet in de steek kunnen laten, wordt weinig meer gehoord, nu blijkt, dat die mohammedaanse bevolking op dat blijven geen prijs stelt.

Zelfs de harki's die vele officieren in bescherming meenden te moeten nemen tegen de wraak van de FLN, lopen bij honderden naar het ALN over. Enkele wanhopige officieren, die met hun harki's "de maquis" in gingen om tot de laatste man te vechten, bemerkten de volgende morgen, dat zij in de steek gelaten waren. Al hun harki's, in wie zij vertrouwen hadden gesteld, waren verdwenen.

GEHEIM

GEHEIM

Toch zal er nog wel geruime tijd voorbijgaan eer het probleem van het Franse leger en zijn mindere of meerdere trouw aan de staat geen probleem meer is. De wrok van de kringen, waaruit vele officieren voortkomen, blijft, bij een minderheid is er de wil om wraak te nemen op De GAULLE, die hen eerst in de tweede wereldoorlog en nu in Algerije een spaak in het wiel gestoken heeft en om wraak te nemen op het Franse volk, dat zich beide keren achter De GAULLE heeft gesteld.

Typend voor de geesteshouding van de families, waaruit dergelijke officieren voortkomen, is de klacht van vele landjonkers bijvoorbeeld in Bretagne, dat "hun" boeren hen in het jongste referendum niet meer gevolgd hebben en tegen hun raad in "ja" hebben gestemd.

In de verkiezingen voor parlement of provincie stemmen "hun" mensen nog wel voor de rechtse notabelen, maar met het opkomen van de nieuwe boerenkaders zal ook dat binnen zeer afzienbare tijd veranderen (ten gunste van de MRP).

Zoals gezegd zijn eigenlijk alleen de officieren in Algerije nu wel overtuigd geraakt van de hopeeloosheid van de strijd der OAS. In Duitsland en in Frankrijk zelf (vooral de militaire opleidingsscholen) blijft men nog hier en daar illusies koesteren, al is het dan ook soms op langere termijn: niet meer voor het behoud van Algerije maar voor ARGOUDS "nationaal-communisme".

-0-0-

Eind april 1962.

GEHEIM